

Editorial Note

The Editors introduce Vol. 4, 2013 of the scientific journal 'Social Sciences'. This is the 82nd number since the beginning of its publication in 1994. The current issue involves works on the topics of finance and accounting, addressing a variety of issues that emerge at organizations from public and business sectors, such as finance accounting and audit, management accounting, finance economics, and other.

This issue houses the selected papers from the 6th International Scientific Conference 'Development of Service World: Transformations and Actions', held at Kaunas University of Technology in September 2013. The Conference was organized by researchers at the Department of Business Administration, Faculty of Social Sciences, Kaunas University of Technology (Lithuania), together with researchers at the Faculty of Management, Lodz University (Poland). The aim of this periodic conference, initiated in 2003, is not only to share the most recent knowledge and ideas on the development of services, but to discuss experiences in research on topical issues in the development of different services. Some of the research works were included into Vol. 3, 2013 of this journal and will also be published in Vol. 1, 2014.

The selected papers from the international conference may be divided into two parts: 'Challenges for Finance and Accounting' and 'Contemporary Practices in Finance and Accounting'.

The first part opens with the contribution by Maciej Frendzel and Anna Szycha on the issues of comprehensive income (CI) as a relatively new indicator of financial activity for income accounting and reporting at companies of the EU; the importance of keeping to the new commitments for consolidated reports at companies listed by the Warsaw Stock Exchange is pointed out. The requirements for financial reporting that should reflect the financial status of a company are analyzed by Kristina Rudzioniene and Toma Juozapaviciute. The authors present the model of financial reporting quality assessment that is empirically tested on a case study. The model is distinguished by a systemic closed process of information processing; it includes the most important determinants of the accounting quality, the composition of accounting quality, the tools of qualitative and quantitative assessment, and is oriented towards the evaluation and satisfaction of consumer needs. Zaneta Pietrzak in her work 'Traditional Versus Activity-Based Budgeting in Non-Manufacturing Companies' analyses the issues of management accounting. The author aims at identifying the advantages of activity-based budgeting (ABB) in comparison to the conventional budgeting methods with respect to the benefits and challenges for companies related to the implementation of this method at service companies. In another work, Stanislava Stunguriene and Ceslovas Christauskas aim at revealing the benefits of applying different depreciation methods of long-term tangible assets at companies. The authors address the following questions: what is the influence of changing legal and accounting norms on accounting the depreciation of long-term tangible assets? How the method of depreciation should be periodically revised and changed with respect to significant changes of economic benefits of long-term assets drawing on the standard of business accounting and income tax requirements for companies?

The works in the second part 'Contemporary Practices in Finance and Accounting' address relevant issues in finance and accounting at Polish and Lithuanian organizations. The contribution 'Influence of Economy Growth on Earnings Quality of Listed Companies in Poland' by Jan Michalak, Przemysław Czajor, and Halina Waniak-Michalak questions if earnings at enterprises are influenced by regulations (especially accounting standards), economic conditions, or motivation systems. The authors analyse the relation of economic conditions to financial results of enterprises to the quality of earnings, highlighting the need for earnings management. The research problem is contextualised for the case of Poland with 312 consolidated finance reports prepared by enterprises, listed on the Warsaw Stock Exchange. The work by Tomasz Wnuk-Pel analyses the spread of investment methods at Polish non manufacturing enterprises. Particular attention is paid to the relationship between the methods applied for investment assessment and the characteristics of enterprises. Ginta Railiene and Laura Ivaskėviciute analyze the issues of supply side of finance availability for Lithuanian SMEs. The paper draws on the premise that the supply side of finance availability is one of the most important issues in the development of SMEs and the most important obstacle for the revival of business under the conditions of financial crisis and economic recession in most countries. Therefore, the paper focuses on the influencing factors and provides the analysis of credit and risk capital investment conditions and state aid rules for SMEs. Irena Sobanska and Jacek Kalinowski in their paper 'Cost Management in European Universities - a Time of Change' provide rationale for the importance of implementing the full cost management accounting model at universities. Drawing on the best practices of universities in different European countries, the article analyses the process of cost management reform. The authors provide guidelines based on the analysis of cost management processes for the effective implementation of full costing in the context of strategic management, responding to the aims of higher education in Europe.

We are grateful to the authors and reviewers for their contributions to this issue. We sincerely hope to have elicited varied readers', ranging from researchers to practitioners, to policy makers and students, interest in this collection of works. We hope you enjoy reading it.

Professor Dr. Jurgita Sekliuckiene
Guest Editor

The Editorial Board
Social Sciences
K. Donelaicio 20-401
LT-44239 Kaunas
Lithuania

Telephone: +370 37 300130; fax: +370 37 300102; e-mail: socmokslai@ktu.lt
Web site: www.socsc.ktu.lt

Redakatoriaus žodis

Gerbiamiems skaitytojams pristatome mokslinio periodinio leidinio „Socialiniai mokslai“ 2013 metų ketvirtąjį numerį, tai – 82-asis numeris nuo žurnalo leidybos pradžios 1994 metais.

Šiame žurnalo numeryje publikuojami 6-osios tarptautinės mokslinės konferencijos „Paslaugų plėtra: transformacija ir veiksmai“ („Development of Service World: Transformation & Actions“), vykusios 2013 metų rudenį Kauno technologijos universitete, rinktiniai darbai. Konferencija buvo organizuota KTU Socialinių mokslų fakulteto Verslo administravimo katedros ir Lodzės universiteto (Lenkija) Vadybos fakulteto mokslininkų. Tęstinės mokslinės konferencijos, kurios ištakos siekia 2003 metus, tikslas – pasikeisti naujausiomis žiniomis, idėjomis paslaugų vystymosi tematika bei pasidalinti patirtimi, įgyta atliekant įvairių paslaugų plėtos aspektų mokslinius tyrimus. Atlikti tyrimai pradėti publikuoti žurnalo 2013 metų 3 numeryje, tęsiami – šiame numeryje ir bus publikuojami 2014 metų 1 numeryje.

Žurnale publikuojamus tarptautinės konferencijos rinkinius darbus galima būtų skirstyti į dvi dalis „Finansų ir apskaitos iššūkiai“ ir „Šiuolaikinės finansų ir apskaitos praktikos“.

Pirmojoje žurnalo dalyje publikuojamame M. Frenzel ir A. Szycha straipsnyje pateikiamos bendrųjų pajamų kaip palyginus naujo finansinės veiklos rodiklio įmonėms, veikiančioms ES, apskaitymo ir pateikimo finansinėse ataskaitose klausimai, pabrėžiama naujų įpareigojimų įmonėms, kurių akcijos kotiruojamos Varšuvos vertybinių popierių biržoje, taikymo konsoliduotose ataskaitose svarba. Finansinėse ataskaitose pateikiamai organizacijų apskaitos informacijai keliami reikalavimai, kurie turi atspindėti tikrą ir teisingą įmonės finansinę būklę, analizuojami K. Rudžionienės ir T. Juozapavičiūtės straipsnyje. Autorės pateikia viešojo sektoriaus finansinių ataskaitų kokybės vertinimo modelį, kurio empiriniam patikrinimui taiko atvejo analizę. Vertinimo modelio išskirtinumas yra grindžiamas susistemintu uždaru kokybiško informacijos formavimo procesu, kurį sudaro veiksniai, lemiantys apskaitos informacijos kokybę, informacijos sudėtis – finansinių ataskaitų rinkinys bei įvertinimo priemonės ir tikslas, orientuotas į vartotojų reikalavimų vertinimą. Ž. Pietrzak straipsnyje „Tradicionis prieš veikla grįstą biudžeto sudarymą negamybinėse įmonėse“ tiria valdymo apskaitos problematiką. Autorė siekia nustatyti biudžeto valdymo grįsto veikla metodo privalumus lyginant su tradiciniais biudžeto sudarymo metodais, atsižvelgiant į metodo teikiamą naudą įmonei bei iššūkius, susijusius su šio metodo diegimu paslaugas teikiančioje įmonėje. S. Stungurienė ir Č. Christauskas kitame žurnalo straipsnyje siekia atskleisti skirtingų ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo metodų taikymo įmonėje naudą. Autoriai gilina į šiuos klausimus: kokia yra besikeičiančių teisinių ir apskaitos normatyvų įtaka teisingai materialaus ilgalaikio turto nusidėvėjimo apskaitai? Kaip nusidėvėjimo metodas turi būti periodiškai peržiūrimas ir keičiamas atsižvelgiant į reikšmingą turto ekonominės naudos pasikeitimą, remiantis verslo apskaitos standartais ir pelno mokesčio įstatymo reikalavimais įmonėms?

Antrą žurnalo dalyje „Šiuolaikinės finansų ir apskaitos praktikos“ publikuojamuose straipsniuose sprendžiamos aktualios finansų ir apskaitos problemos Lenkijos ir Lietuvos organizacijoms. P. Czajor, J. Michalak ir H. Waniak-Michalak straipsnyje „Ekonominio augimo įtaka listinguotų Lenkijos įmonių uždario kokybei“ siekiama išsiaiškinti, ar atlygis įmonėse yra veikiamas reglamentų (ypač apskaitos standartų), ekonominių sąlygų, motyvacijos sistemų? Fokusuodamiesi į šalies ekonominių sąlygų poveikius, autoriai tiria ekonominių sąlygų poveikį įmonių finansiniams rezultatams, o kartu ir uždario kokybei, akcentuodami uždario valdymo poreikį. Tiriama problema kontekstualizuojama Lenkijos atveju, analizuojant 312 įmonių, listinguojamų Varšuvos vertybinių popierių biržoje ir parengusias finansines konsoliduotas ataskaitas. T. Wnuk-Pel straipsnyje analizuojamas investavimo metodų Lenkijos negamybinėse įmonėse paplitimas, ypatingą dėmesį skiriant ryšiui tarp naudojamų metodų, vertinant įmonių investicijas, ir parinktų tiriamų įmonių charakteristikų. G. Railienė ir L. Ivaškevičiūtė analizuoja Lietuvos finansų rinkos problematiką, vertindamos finansų pasiūlos prieinamumą Lietuvos smulkaus ir vidutinio verslo (SVV) subjektams. Straipsnyje remiamasi prielaida, kad finansų prieinamumas yra pripažįstamas vienu iš svarbiausių SVV plėtos veiksmu ir finansų krizės bei ekonomikos nuosmukio sąlygomis yra viena iš didžiausių verslo atsigravimo kliūčių daugumoje valstybių. Todėl straipsnyje nagrinėjami finansų prieinamumą SVV sąlygojantys veiksniai, atliekama SVV kreditavimo ir rizikos kapitalo investicijų sąlygų bei valstybės paramos priemonių analizė. I. Sobanska ir J. Kalinowski straipsnyje „Kaštų valdymas Europos universitetuose – laikas keistis“ pagrindžia pilnų kaštų apskaitos modelio įgyvendinimo svarbą universitetuose. Remiantis skirtingu Europos šalių universitetų gerąja praktika, straipsnyje analizuojamas kaštų valdymo reformos procesas. Straipsnio autoriai pateikia gaires, parengtas remiantis kaštų valdymo procesų analize, siekiant efektyviai įgyvendinti pilnų kaštų modelį strateginio valdymo kontekste, atliepiant Europos aukštojo mokslo erdvės tikslus.

Dėkojame straipsnių autoriams ir recenzentams už jų indėlį rengiant šį žurnalo numerį. Tikimės, kad šiame mokslinio žurnalo numeryje publikuojami rinktiniai straipsniai sudomins tyrėjus, praktikus, politikos formuotojus bei studentus.

Dalyvaudami 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtos veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ VP1-3.2-ŠMM-02-V priemonės „Žinių apie mokslą ir technologijas gilinimas ir sklaida tarp moksleivių ir jaunimo bei lyčių lygybės moksle skatinimas“ projekte „Periodinių mokslų leidinių leidyba“, leidybos veiklas perkeliame į elektroninio publikavimo sistemą *Open Journal Systems* (OJS). Todėl prašome autorių straipsnius teikti straipsnius registruojantis adresu www.socsc.ktu.lt. Autorių, norinčių straipsnius redkolegijai teikti tiesiogiai, prašome juos siųsti el. paštu (socmokslai@ktu.lt) arba kreiptis tiesiogiai žemiau nurodytu adresu. Reikalavimai publikacijų autoriams pateikiami kiekvieno žurnalo numerio pabaigoje bei žurnalo internetinėje svetainėje.

Žurnalo „Socialiniai mokslai“ numerio sudarytoja prof. dr. Jurgita Sekliuckienė

Moksliniai straipsniai priimami adresu:
„Socialinių mokslų“ redkolegijai
K. Donelaičio g. 20-401
LT-44239 Kaunas

Teirautis Kaune: telefonas: 300130; faksas: 300102; el. paštas: socmokslai@ktu.lt
Interneto svetainė: www.socsc.ktu.lt